

TRƯỜNG THPT YÊN HÒA
BỘ MÔN: NGỮ VĂN
ĐỀ MINH HOẠ 1
(Đề gồm 02 trang)

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ II
NĂM HỌC 2025 - 2026
MÔN: NGỮ VĂN, LỚP: 11
Thời gian làm bài: 120 phút

Họ và tên thí sinh:.....
Số báo danh:.....

Phần I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

TRANG HOA

[...] Chắc anh bạn thấy muối lên hoa muối rồi chứ gì? Những tảng hoa trắng tinh lấp lánh nắng. Nó đẹp như một sự tinh tiết xúc cảm, như một sự thuần khiết của tâm hồn, như một sự trắng lành của màu vị. Tôi đã tản ngẩn nhiều buổi chiều nắng đầu thu mà ngắm hoa muối nở bên sông tuyến Vĩnh Linh. Những ô ruộng ruộng muối bóng loáng nước biển lợ. Đứng trên đê làng Di Loan mà nhìn ô muối trong khu đệm, thấy mặt nước hắt nắng và chói lên như một hệ thống kính phòng không đang đổi theo tàu bay siêu âm nào của bờ Nam vì phạm sang bờ Bắc. Gió Lào vẫn ùng ùng nổi lên từ phía đèo Lao Bảo, vẫn ùng ùng từ dãy Trường Sơn lao ra Cửa Tùng, sức nhanh có hôm tới cấp 6 cấp 7. Tôi có cảm tưởng như gió đang phải chạy một chuyến công văn hỏa tốc bí hiểm nào của thần núi Trường Sơn cần giao cho tận tay đám sóng bạc đầu đang chôn chân chỗ cửa khẩu con sông Vĩnh Linh lênh láng thủy triều, Gió Lào rất cần cho nghề làm muối. Xã viên hợp tác xã muối Di Loan cho hay rằng nghề muối cần nắng nhưng nắng không chưa đủ, còn phải có gió nữa. Trong một ngày mà buổi sớm buổi trưa nổi gió Lào, quá trưa sang chiều nổi gió nồm thì hạt muối rất đẹp. Nắng bốc hơi muối gió Lào thổi hoa muối xộp lên cho đánh mặt hạt muối và thêm cái hơi gió nồm, muối càng nặng hạt. Những buổi hoàng hôn có trắng sớm ló lên, chiều tạt ngang bãi cây sú chân đê nước mặn, nhìn vào ruộng muối sao mà nó đẹp, đẹp một cách thân thiết như thế!

Giữa từng cái ô ruộng còn ảm ảm chất nắng giới tuyến đánh đồng lên những cái tháp muối trắng phau. Dưới bóng trắng, tiếng những cái cào muối đang gãi mạnh vào mặt ruộng muối. Chị xã viên ruộng muối quê làng Tùng Luật phía dưới vun cao tháp muối. Trong nụ cười chiều hôm của chị, thấy cái giòn nỏ của nắng ban ngày và thấy cả cái đậm đà của hoa muối mảy hạt. Tôi nhấm một hạt muối với tất cả sự nâng niu, trù mẩn của một người Vân Kiều trong Trường Sơn cao tít kia lúc nào cũng khát muối. Một cô muối Di Loan người Thiên chúa giáo đột ngột hỏi tôi một câu mà tôi chưa tiện trả lời ngay lúc đó: “Muối bờ Bắc đậm hơn muối bờ Nam Cát Sơn Xuân Mỹ phải không, bác Hà Nội? ”.

Tôi cứ phân vân mãi về hai chữ. Lúc đầu, tôi cho đó là một tiếng, một ảnh do một người tri thức nghệ sĩ nào góp vào từ vựng của Tổ quốc. Nhưng truy cứu ra, đó là cái tiếng thông thường của những con người lao động vùng biển. Tôi càng tin rằng những người lao động chân chính phải là những người biết yêu hoa. Cái yêu ấy đã làm cho người quần chúng đó đem thêm được hình ảnh vào tiếng nói chung của nhân dân...

(Theo Nguyễn Đăng Mạnh sưu tầm, biên soạn, *Nguyễn Tuân toàn tập*, Tập IV, NXB Văn học, 2000, tr.522-523)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Chỉ ra 2 đặc điểm của thể loại tùy bút biểu hiện qua văn bản trên.

Câu 2. Theo xã viên hợp tác xã Di Loan, điều kiện để có “*hạt muối rất đẹp*” là gì?

Câu 3. Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong đoạn văn sau: “*Những tảng hoa trắng tinh lấp lánh nắng. Nó đẹp như một sự trinh tiết xúc cảm, như một sự thuần khiết của tâm hồn, như một sự trắng lành của màu vị.*”

Câu 4. Chỉ ra và phân tích tác dụng của việc kết hợp hai yếu tố tự sự và trữ tình trong đoạn văn sau: “*Xã viên hợp tác xã muối Di Loan cho hay rằng nghề muối cần nắng nhưng nắng không chưa đủ, còn phải có gió nữa. Trong một ngày mà buổi sớm buổi trưa nổi gió Lào, quá trưa sang chiều nổi gió nồm thì hạt muối rất đẹp. Nắng bốc hơi muối gió Lào thổi hoa muối xộp lên cho đánh mặt hạt muối và thêm cái hơi gió nồm, muối càng nặng hạt. Những buổi hoàng hôn có trăng sớm ló lên, chiều tạt ngang bãi cây sù chân đê nước mặn, nhìn vào ruộng muối sao mà nó đẹp, đẹp một cách thân thiết như thế!*”

Câu 5. Thông điệp ý nghĩa nhất anh/chị rút ra từ văn bản trên. Lí giải trong khoảng 8 -10 dòng

Phần II. VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2.0 điểm) Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích cái “tôi” trữ tình của Nguyễn Tuân được thể hiện qua văn bản trên.

Câu 2. (4.0 điểm) Từ đoạn trích trong tác phẩm *Trang hoa* (Nguyễn Tuân) ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của lao động chân chính.

- HẾT -

TRƯỜNG THPT YÊN HÒA
BỘ MÔN: NGỮ VĂN
ĐỀ MINH HOẠ 2
(Đề gồm 02 trang)

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ II
NĂM HỌC 2025 - 2026
MÔN: NGỮ VĂN, LỚP: 11
Thời gian làm bài: 120 phút

Họ và tên thí sinh:.....
Số báo danh:.....

Phần I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

(1) Người Việt Nam ta, dù sống ở những vùng đồng bằng hay đồi núi đều có đông những công dân toàn cầu. Không phải bây giờ, mà ngay từ nhiều thế kỷ trước, nước ta cũng không thiếu những công dân toàn cầu. Trong một sự lựa chọn hữu hạn, tôi xin nhắc tới đại thi hào Nguyễn Du, cụ Phan Bội Châu.. và nhiều nhân vật lừng lẫy khác. Các vị ấy "toàn cầu" không chỉ đơn giản là từng đi nhiều, nói nhiều ngoại ngữ, mà họ có khả năng lan toả văn hoá Việt Nam, cũng như đem về trong nước những điều hay từ khắp nơi trên thế giới.

(2) Tôi đã gặp ở bãi biển Nha Trang một cậu bé vô cùng đặc biệt. Cậu tên là Phú Đạt, 7 tuổi. Nhà gần bờ biển, sáng nào cậu cũng ra biển nhặt rác. Cậu nhặt đều đặn hàng ngày chứ không phải tùy hứng. Cậu nhặt hẳn cả bãi biển chứ không phải nhặt chơi chơi, với thái độ cần mẫn, tự nguyện, không cầu kinh. Cậu bé từng nói với mẹ rằng cậu mơ tới một bờ biển sạch nõn nà như căn bếp của mẹ cậu vậy. Trong mắt tôi, cậu bé mang thái độ của một công dân toàn cầu, một thái độ làm việc tích cực, không màu mè, không cảm tính, luôn bảo vệ môi trường xanh, sạch.

(3)[...]Bạn có phải là công dân toàn cầu không? Tôi xin trả lời giúp bạn là: Có! Vì công dân toàn cầu không phải là một mẫu bất động, mà là một hành trình. Hành trình đó vừa khuyến khích bạn trở thành con người hiện đại và văn minh hơn, vừa là thước đo giúp chúng ta tiến lên mỗi ngày, làm tốt hơn mỗi việc so với khởi đầu. Tinh thần công dân toàn cầu không thể là một xu hướng thời đại, mà còn phải được hiểu như một sự tự giác tu thân. Công dân toàn cầu, ở góc độ thấp nhất sẽ là công dân đơn thuần yêu trái đất, trân quý mọi sự sống và tìm được một nếp sống mẫu mực, ổn định. Vì vậy, hãy là một công dân, trước khi nghĩ đến chuyện toàn cầu. Hãy có tinh thần trách nhiệm làm một người tốt, luôn muốn đóng góp tích cực cho xã hội, nhưng tất cả được thực hiện một cách lí trí chứ không phải do cảm tính.

(Trích Phải là một công dân trước khi nghĩ đến chuyện toàn cầu, Giáo sư Phan Văn Trường,
<https://antgct.cand.com.vn>, Thứ Năm, 10/08/2023)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định thao tác lập luận chính trong đoạn (1), (2).

Câu 2. Trong văn bản, tác giả chỉ ra những bằng chứng nào về công dân toàn cầu?

Câu 3. Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ so sánh trong câu văn sau: “*Cậu bé từng nói với mẹ rằng cậu mơ tới một bờ biển sạch nồn nà như căn bếp của mẹ cậu vậy*”.

Câu 4. Anh/chị hiểu như thế nào về nội dung câu nói sau: “*Công dân toàn cầu không phải là một mẫu bất động, mà là một hành trình*”?

Câu 5. Hai ngữ liệu sau đây bổ sung những yêu cầu nào giúp bạn trở thành công dân toàn cầu?
- *Hãy có tinh thần trách nhiệm làm một người tốt, luôn muốn đóng góp tích cực cho xã hội, nhưng tất cả được thực hiện một cách lí trí chứ không phải do cảm tính.*

(Trích *Phải là một công dân trước khi nghĩ đến chuyện toàn cầu*, Giáo sư Phan Văn Trường)

- *Các bạn Việt Nam chạy 500 dặm/giờ cũng được, 5 dặm/giờ cũng được, nhưng điều quan trọng là các bạn phải chạy. Nếu các bạn đứng yên, thế giới sẽ bỏ qua các bạn.*

(Nhà báo Thomas Friedman – tác giả của *Thế giới phẳng*- trả lời phỏng vấn tại Việt Nam năm 2014)

Phần II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ nội dung phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) đề xuất những giải pháp để tuổi trẻ Việt Nam trở thành công dân toàn cầu.

Câu 2. (4.0 điểm) Viết bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày cảm nhận của anh/ chị về vẻ đẹp của trăng thu được tác giả Nghiêm Nhan thể hiện trong văn bản bên dưới.

TRĂNG THU

Nghiêm Nhan¹

Hôm nay là ngày rằm thì phải. Tôi tắt đèn và nhìn qua cửa sổ. Cái khuôn hình này làm thu hẹp ánh trăng. Vả nữa, đằng trước mặt là những toà nhà cao che lấp tầm mắt. Thành ra nhìn trăng thu mà vũ trụ hẹp quá. Không gian như sân khấu. Chỗ tối đen là những tường nhà, còn lại một ít là dành cho trăng.

Trăng thu đẹp, vàng, cao phải biết. Ai cũng hiểu như thế tự thuở xiu xiu. Trỗi dậy trong tôi cái bồn chồn, khát khao muốn ra ngoài để thưởng trăng, tắm trăng, hít thở cái không khí trong lành của trăng, mà hình như ánh trăng còn có mùi thơm thì phải. Ánh trăng vàng rải đều dịu đều, xuống vạn vật như được ướp cái hương sen trời làm cho không gian đượm mùi ngát ngát, diệu huyền. Tà áo trắng của chị Hằng sao mà rộng thế. Trong tà áo ấy chị gói ánh trăng, vội vã, luống cuống thế nào, chị vấp một cái làm vãi lung tung ánh trăng khiến cho tấm gương trời ấy có nhiều hình thù. Nào là ánh trăng tròn nhon nơi mái ngói. Tròn xoe nơi mặt nước. Vỡ tan muôn vạn mảnh